

KÖRKORT

KÖRKORT

– spännande, ansvarsfullt och mycket att tänka på! Den här broschyren hjälper dig att hitta rätt bland de formella kraven för de olika körkortsbehörigheterna. Den vänder sig till dig som ska ta körkort och till dig som vill veta mer om vad som gäller för den som har körkort.

Innehåll

1 Jag ska ta körkort

sid 4

Här hittar du information som du har nytta av innan du påbörjar din utbildning för att ta körkort:

- Krav på körkort, traktorkort och förarbevis
- Krav för att få körkort
- Körkort med villkor
- Körkortsbehörigheter
- Bil med släpfordon
- Körkortstillstånd
- Kursplan
- Introduktionsutbildning
- Handledare

2 Jag håller på att ta körkort

sid 9

Här hittar du information om vad du ska tänka på under din utbildningstid, hur provet går till och vilka kunskaper som krävs:

- Teoriutbildning
- Övningskörning
- Riskutbildning
- Förarprov (kunskapsprov och körprov)
- Efter provet
- Särskilt manöverprov för motorcykel

3 Jag har körkort

sid 20

Här hittar du information om förnyelse av körkort, giltighetstid, vad som gäller vid återkallelse samt utländska körkort:

- Förnya körkortet
- Återkallat körkort
- Förlänga giltigheten för behörigheterna C, CE, D eller DE
- Utländskt körkort i Sverige
- Internationellt körkort

Avgifter

sid 24

Förarprovskontor

sid 26

1 Jag ska ta körkort

Det finns en hel del att tänka på för att du ska få en så bra utbildning som möjligt och bli en förare som kör trafiksäkert och miljövänligt. Sök information, prata med din handledare, trafikskolor eller andra godkända utbildare (gäller behörighet AM) och jämför hur olika utbildare lägger upp utbildningen!

Blanda gärna privat övningskörning med körning på trafikskola. Den stora fördelen med att övningsköra privat är att man kan träna ofta och mycket. För körkort med behörighet AM får övningskörning dock bara ske hos behörig utbildare. Privat övningskörning är inte tillåten.

Krav på körkort, traktorkort och förarbevis

För att få köra motordrivet fordon i Sverige måste man ha körkort eller traktorkort. På körkortet anges vilka fordon man får köra med bokstäverna AM, A1, A, B, C, D och E. Körkortet är också en identitetshandling.

För att få köra moped klass I, den så kallade EU-mopeden, måste man från den

1 oktober 2009 ha ett körkort med behörighet AM eller ett körkort med annan behörighet. För att få köra övriga mopeder, moped klass II, måste man från den 1 oktober 2009 ha förarbevis för moped klass II.

De nya kraven påverkar inte behörigheter som en förare har skaffat sig före den 1 oktober 2009. Den som redan har fyllt 15 år (före den 1 oktober 2009) får fortsätta att köra moped klass II utan förarbevis. Den som har skaffat ett förarbevis för moped klass I före den 1 oktober 2009 kan byta det till ett körkort med behörighet AM.

Ansökningshandlingar om utbyte från förarbevis moped klass I skickas ut automatiskt efter den 1 oktober 2009. Ansökan ska ha kommit till Transportstyrelsen senast den 31 december 2012. Därefter gäller inte förarbevis moped klass I.

För att få köra traktor på väg, måste man ha traktorkort, om man inte har körkort. För att få ta traktorkort måste man ha fyllt 16 år. Om särskilda skäl föreligger, kan man få ta traktorkort redan vid 15 års

ålder (åldersdispens från Transportstyrelsen krävs).

För att få köra terrängvagn måste man ha körkort med behörighet B. För att få köra terränghjuling eller snöskoter måste man ha traktorkort eller körkort utfärdat före den 1 januari 2000 eller förarbevis för terrängskoter utfärdat från och med 1 januari 2000. Från och med den 1 oktober 2009 utfärdas förarbevis för snöskoter och terränghjuling. Den som har skaffat ett förarbevis för terrängskoter före den 1 oktober 2009 kan byta det till ett förarbevis

Moped klass I = moped som inte tillhör klass II och som är konstruerad för en hastighet av högst 45 km/tim

Moped klass II = moped som är konstruerad för en hastighet av högst 25 km/tim och som har en motor vars effekt inte överstiger 1 kW

Motorredskap klass II = motorredskap som är konstruerat för en hastighet av högst 30 km/tim

Terrängskoter = terrängmotorfordon med en tjänstevikt av högst 400 kg – snöskoter och terränghjuling

för snöskoter och terränghjuling. Ansökningshandlingar om utbyte från förarbevis terrängskoter skickas ut automatiskt efter den 1 oktober 2009.

Ansökan ska ha kommit till Transportstyrelsen senast den 31 december 2012. Därefter gäller inte förarbevis för terrängskoter.

Förnyelse av körkort och förarbevis ska ske senast tio år efter utfärdandet.

Krav för att få körkort

Körkort får utfärdas endast för den som

- har körkortstillstånd
- är permanent bosatt i Sverige eller studerar här sedan minst sex månader
- har fyllt
 - 15 år för behörighet AM
 - 16 år för behörighet A1
 - 18 år för behörigheterna A, B, C och E
 - 21 år för behörighet D
- har avlagt godkänt förarprov (kunskapsprov och körprov). För behörighet AM krävs ett godkänt kunskapsprov.

Dessutom krävs det att man inte har körkort som är utfärdat i någon annan stat inom EES-området (Belgien, Bulgarien, Cypern, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien, Lettland, Liechtenstein, Litauen, Luxemburg, Malta, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Slovenien, Spanien, Storbritannien, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike).

Kontroll av bosättning eller studier och eventuellt innehav av körkort från en annan EES-stat sker i samband med förarprovet.

Körkort med villkor

Transportstyrelsen beslutar om ett körkort ska vara förenat med något villkor. Ett sådant villkor kan för en person med funktionsnedsättning vara att fordonet ska vara utrustat på ett speciellt sätt.

Den som lider av viss sjukdom kan föreläggas att läkarintyg ska skickas in efter en bestämd tid. Ett körkort kan

också begränsas till att avse automatväxlade fordon.

Villkor och begränsning i behörigheten anges i körkortet med en sifferkod. Exempel: 01.06 = glasögon eller kontaktlinser, 78 = fordon utan kopplingspedal eller kopplingshandtag, 20.06 = handmanövrerad färdbröms.

Körkortsbehörigheter

Krav på ålder samt vilka fordon du får köra för de olika körkortsbehörigheterna.

AM 15 ÅR

- Moped klass I (EU-moped), moped klass II, traktor, motorredskap klass II

A1 16 ÅR

- Lätt motorcykel
- Moped klass I (EU-moped), moped klass II, traktor, motorredskap klass II
- Terränghjuling och snöskoter (om körkortet är utfärdat före den 1 januari 2000)

A 18 ÅR

- Tung motorcykel
- Moped klass I (EU-moped), moped klass II, traktor, motorredskap klass II
- Terränghjuling och snöskoter (om körkortet är utfärdat före den 1 januari 2000)
- Tung motorcykel med obegränsad effekt (om man haft behörigheten A under minst två år eller om man fyllt 21 år och godkänts i ett körprov för sådan motorcykel).

B 18 ÅR

- Personbil med en totalvikt av högst 3,5 ton, lätt lastbil och ett till sådan bil kopplat lätt släpfordon, terrängvagn och motorredskap klass I (= motorredskap som är konstruerat för en högsta hastighet som överstiger 30 km/tim)
- Moped klass I (EU-moped), moped klass II, traktor, motorredskap klass II samt tre- och fyrhjulig motorcykel
- Terränghjuling och snöskoter (om körkortet är utfärdat före den 1 januari 2000)

BE 18 ÅR

- Personbil med en totalvikt av högst 3,5 ton, lätt lastbil även med ett eller flera släpfordon oavsett vikt

C 18 ÅR

- Tung lastbil, personbil med en totalvikt över 3,5 ton och ett till sådan bil kopplat lätt släpfordon

CE 18 ÅR

- Tung lastbil, personbil med en totalvikt över 3,5 ton även med ett eller flera släpfordon oavsett vikt

D 21 ÅR

- Buss och ett till buss kopplat lätt släpfordon

DE 21 ÅR

- Buss även med ett eller flera släpfordon oavsett vikt

Bil med släpfordon

Körkortskrav för personbil och lätt lastbil med släpfordon

Det räcker med behörighet B för att köra personbil och lätt lastbil med ett lätt släpfordon. I andra fall krävs behörighet BE.

Vad är ett lätt släpfordon?

- Ett släpfordon med en totalvikt av högst 750 kg.
- Ett lätt släpfordon kan också ha en totalvikt över 750 kg. Då får släpfordonets totalvikt inte överstiga dragbilens tjänstevikt och de båda fordonens sammanlagda totalvikt får inte överstiga 3 500 kg.

I registreringsbevis och besiktningsunderlag för personbilar och lätta lastbilar anges

den högsta totalvikt ett släpfordon får ha för att dragbilen ska få framföras med behörighet B. Exempel: SLÄPV(B) 1320.

Tänk på att viktförhållandena kan bli sådana att man måste ha körkort med E-behörighet, om man byter bil eller släp.

Körkortstillstånd

Innan du får börja övningsköra, måste du ha ett körkortstillstånd. Detta gäller oavsett vilken körkortsbehörighet du söker. Tänker du övningsköra privat? Då krävs det dessutom att du har en godkänd handledare och för behörighet B ska du även ha gått en introduktionsutbildning. Privat övningskörning är inte tillåten för körkort behörighet AM.

Du ansöker om körkortstillstånd hos Transportstyrelsen. Tillsammans med din ansökan ska du skicka in en hälsodeklaration samt ett intyg om synprovning. Transportstyrelsen beviljar dig körkortstillstånd om du anses lämplig som förare med hänsyn till dina personliga och medicinska förhållanden.

Transportstyrelsen tar ut en avgift för

att pröva ansökan om körkortstillstånd. Läs mer om avgifter på sidan 24.

Du kan beställa blankett för att ansöka om körkortstillstånd på

www.korkortsportalen.se, eller genom att kontakta Transportstyrelsens kundtjänst för körkort, telefon 0771-81 81 81.

När du har ett giltigt körkortstillstånd, får du övningsköra och göra förarprovet (kunskapsprov och körprov). För körkort behörighet AM ska du göra ett kunskapsprov hos Trafikverkets förarprovskontor. Ett körkortstillstånd är giltigt i fem år. Giltighetstiden kan inte förlängas. Om du inte har gjort ett godkänt kunskapsprov och körprov inom den tiden, måste du ansöka om ett nytt körkortstillstånd. Din godkända handledare behöver inte ansöka om godkännande på nytt. Godkännandet står kvar även på ditt nya körkortstillstånd. Vissa brott och andra omständigheter som anges i körkortslagen kan leda till att körkortstillståndet återkallas.

Kursplan

Kursplanen talar om vilken inriktning och vilka mål förarutbildningen har. Både kunskapsprovet och körprovet genomförs och bedöms utifrån innehållet i kursplanen.

Kursplanen finns på

www.korkortsportalen.se

Du kan även beställa kursplanen från Trafikverkets webbutik:

e-post: webbutiken@trafikverket.se,
telefon 0771-921 921.

Introduktionsutbildning

Om du ska övningsköra privat (inte tillåtet för behörighet AM), behöver du en handledare.

Den som ska vara handledare vid privat övningskörning ska ha gått en introduktionsutbildning innan han eller hon kan bli godkänd som handledare. Du måste även själv ha en giltig introduktionsutbildning. Detta gäller för övningskörning med personbil (behörighet B). Introduktionsutbildningen innehåller tre delar:

- körkortsutbildningens mål och innehåll samt regler för övningskörning
- hur man planerar och strukturerar övningskörning
- viktiga faktorer för trafiksäkerheten och miljön.

Godkända utbildare för introduktionsutbildning hittar du på

www.korkortsportalen.se eller genom att kontakta Transportstyrelsens kundtjänst för körkort, telefon 0771-81 81 81.

Handledare

Det krävs en godkänd handledare vid privat övningskörning. Handledaren är ansvarig och anses som förare vid övningskörningen. Den som ska vara din handledare ska skicka sin ansökan till Transportstyrelsen som tar ut en provningsavgift. Ett godkännande som handledare gäller för en viss elev.

Från den 1 februari 2012 gäller nya regler för handledare. En handledare kan som mest ha 15 godkännanden samti-

digt. Om du som handledare ska ha flera elever – tänk då på att du ska ha den tid som krävs för varje elev. Ett godkännande gäller i fem år och kan innehålla flera körkortsbehörigheter för en och samma elev, förutsatt att man ansöker om dem samtidigt. Om man ansöker om flera körkortsbehörigheter för en elev vid olika tidpunkter leder detta till flera godkännanden för samma elev. Du som handledare eller elev kan inte begära att ett godkännande som handledare som har beslutats från den 1 februari 2012 ska upphöra att gälla. Det är dock fortfarande möjligt att begära att ett handledarskap som har beslutats före den 1 februari 2012 ska upphöra att gälla. En sådan begäran ska vara skriftlig och skickas till Transportstyrelsen.

Du kan beställa blankett för att ansöka om handledarskap på **www.korkortsportalen.se** eller genom att kontakta Transportstyrelsens kundtjänst för körkort, telefon 0771-81 81 81.

Den som ska vara handledare ska

- ha fyllt 24 år
- ha körkort för aktuell behörighet och ha haft det i sammanlagt minst fem år av de senaste tio åren (dock kan handledarskap avslås om körkortet har varit återkallat under de senaste tre åren)
- vara van vid och skicklig på att köra det aktuella fordonet
- ha gått en introduktionsutbildning (gäller behörighet B).

2 Jag håller på att ta körkort

Utbildning för körkort AM

Utbildningen för körkort AM (moped klass I) ska vara sammanlagt minst 12 timmar. Den ska innehålla både teoretiska och praktiska moment som övningskörning i trafik. För att en elev ska få övningsköra med moped klass I måste man ha uppnått en ålder av 14 år och 9 månader samt ha ett giltigt körkortstillstånd. Uppsikt under övningskörningen ska ske av en behörig utbildare. Privat övningskörning är inte tillåten. Utbildningen omfattar minst åtta timmar teori och minst fyra timmar praktik (där övningskörning i trafik ingår).

Teoriutbildning

I körkortsutbildningen är både teori och praktik viktiga. Det du lär dig genom att läsa teorin ger dig förutsättningar att köra med omdöme och klara av spelreglerna i trafiken. Kunskaperna du får genom teorin tillsammans med erfarenheten du får genom övningskörningen behöver du för att kunna hantera de situationer och

problem som du ställs inför i trafiken. Om du varvar teori och praktik i din utbildning, har du bäst förutsättningar för att nå ett bra resultat.

Studiematerial

Om du väljer att utbilda dig på trafikskola, kommer skolan att tillhandahålla studiematerial. Du kan även få tag på studiematerial genom att

- beställa från någon av trafikskolornas branschorganisationer (Sveriges trafikskolors riksförbund och Trafikutbildarnas riksförbund), som ger ut studiematerial
- kontakta någon trafikskola på din hemort
- låna studiematerial på något bibliotek
- köpa studiematerial i bokhandeln eller genom en Internetbokhandel.

Tänk på att materialet snabbt kan bli inaktuellt. Kontrollera gärna med någon trafikskola eller med förlaget.

Övningskörning

Du måste öva och uppleva en mängd olika situationer i trafiken för att få förutsättningar att klara av spelreglerna i trafiken. Det gör du genom att övningsköra. Det är många olika moment som du ska öva – allt från att starta, stanna och växla till att planera och genomföra en vänstersväng på landsväg i rusningstrafik.

Du behöver en bank av erfarenheter att ta ur när du ställs inför problem, och den kan du bara bygga upp genom att utsättas för olika situationer tillräckligt många gånger i olika trafikmiljöer. På så sätt lär du dig att lösa de problem som uppstår i trafiken på ett naturligt och smidigt sätt. Du ska bli beredd att självständigt bedöma och handla rätt i komplexa trafiksituationer. Att du handlar rätt kan avgöra din och medtrafikanternas framtid!

Om du ska övningsköra privat, ska du även ha en godkänd handledare. Om du ska övningsköra för personbil, ska du och din handledare gå igenom en introduktionsutbildning på minst tre timmar innan du får börja övningsköra. Läs mer om

För att få övningsköra ska du

- ha fyllt 16 år om du enbart ska övningsköra med personbil
- ha fyllt 17 år 6 månader om du ska övningsköra med lätt lastbil
- ha fyllt 17 år 6 månader om du ska övningsköra med tillkopplat lätt släp
- ha ett giltigt körkortstillstånd
- övningskörning för mopedkörkort får endast ske hos godkänd utbildare och du måste ha fyllt 14 år och 9 månader.

Introduktionsutbildning på sidan 8.

När du övningskör privat ska din handledare ha med handledarbeviset för att kunna visa upp detta vid en eventuell kontroll. Den grönvita skylten ÖVNINGSKÖR ska vara placerad så att den är väl synlig bakifrån.

Riskutbildning

För att få ta körkort för personbil (behörighet B), krävs en genomförd och giltig riskutbildning. Från den 1 november

2009 omfattar kravet på genomförd och giltig riskutbildning även den som ska ta körkort för motorcykel (behörighet A1 och A).

Riskutbildning för personbil kan inte tillgodoräknas för motorcykel, eftersom riskutbildningen för motorcykel är specifikt inriktad. Riskutbildning för motorcykel kan inte heller tillgodoräknas för personbil.

Syftet med riskutbildningen är att du ska få ökad insikt om risker och beteenden i trafiken som kan leda till att riskfyllda situationer uppstår, samt möjligheterna att undvika dessa.

Den obligatoriska riskutbildningen omfattar två delar.

- Del 1 handlar om alkohol, andra droger, trötthet och riskfyllda beteenden i övrigt.
- Del 2 handlar om hastighet, säkerhet och körning under särskilda förhållanden.

När du går riskutbildningens del 2 ska du vara i slutskedet av din förarutbildning.

Anledningen är att det ställs höga krav på till exempel körvana, bedömning, värdering och förståelse av olika trafiksituationer.

En riskutbildning som genomförts efter den 1 april 2009 är giltig i fem år, men giltighetstiden upphör att gälla samma dag som körkortet utfärdas.

När du gör ditt kunskapsprov och körprov, måste du ha gjort riskutbildningens båda delar och giltighetstiden får inte ha gått ut. Detta gäller även för dig som har haft ett körkort tidigare och ska göra ett nytt förarprov.

Du kan göra riskutbildningen hos utbildare som är godkända av Transportstyrelsen. Trafikskolorna anmäler sina elever till riskutbildningen. Om du inte är elev vid en trafikskola, får du själv kontakta en godkänd utbildare.

Länk till godkända utbildare som erbjuder riskutbildning finns på **www.korkortsportalen.se**

Du kan även kontakta Transportstyrelsens kundtjänst för körkort, telefon 0771-81 81 81.

Förarprov

För att få göra förarprovet måste du uppfylla de övriga kraven för att få körkort. Förarprovet består av ett kunskapsprov (teoriprov) och ett körprov. För behörighet AM består förarprovet enbart av ett kunskapsprov. Du gör ditt förarprov på något av Trafikverkets förarprovskontor eller mottagningsort.

Identifiering

Både vid kunskapsprov och körprov måste du identifiera dig med en identitetshandling som är godtagbar av Trafikverket. För att din identitet med säkerhet ska kunna fastställas måste fotot på identitetshandlingen vara välliknande. Godtagbara identitetshandlingar är SIS-märkt företagskort, identitetskort eller tjänstekort, tjänstekort utfärdat av svensk statlig myndighet, svenskt nationellt identitetskort, identitetskort utfärdat av Skatteverket, svenskt körkort, svenskt EU-pass, övriga EU-pass utfärdade från och med den 1 september 2006 och pass utfärdat av Island, Liechtenstein, Norge eller

Schweiz (från och med den 1 september 2006). Saknar du en sådan giltig identitetshandling? I så fall kan du ansöka om undantag hos Trafikverkets förarprovskontor. Din identitet måste då intygas av en förälder, annan vårdnadshavare, make, maka eller sambo. Den som intygar måste själv ha en sådan giltig identitetshandling. Observera att ansökan om undantag ska vara gjord och ha blivit beviljad innan du kommer till provet.

Fotografering

Du blir fotograferad för körkortet på förarprovskontoret i samband med att du gör kunskapsprovet. Fotografiet och din namnteckning, som du skriver i samband med fotograferingen, sparas för att användas när ditt körkort ska tillverkas. På andra orter, så kallade mottagningsorter, där du kan göra kunskapsprovet finns inte möjligheten att bli fotograferad.

Om du vill kan du i förväg besöka ett av förarprovskontoren och fotografera dig där före provet. Hur du ska göra i annat fall får du veta i samband med provet.

Boka prov

Trafikskolorna bokar tid för sina elever. Om du väljer att boka provet själv, bokar du via www.korkortsportalen.se eller via Trafikverkets kundtjänst för förarprov på 0771-17 18 19.

Tillsammans med den bekräftelse som du får på bokningen får du också information om betalningsrutinerna. Läs igenom informationen noga.

Sammanhållet förarprov för behörighet B

Förarprovet för behörighet B är ett sammanhållet prov. Det innebär följande:

- Förarprovet hålls samman och betraktas som ett prov, som innehåller två delar: kunskapsprov och körprov.
- Båda delarna av provet bokas vid samma tillfälle.
- Kunskapsprovet och körprovet görs på samma dag eller nära varandra i tid.
- Riskutbildningens båda delar ska vara genomförda och giltiga när du gör kunskapsprovet och körprovet.

- Du börjar alltid med kunskapsprovet.
- Körprovet ska genomföras oavsett resultatet på kunskapsprovet.
- Två månaders giltighet börjar gälla från första godkända provet.
- Både kunskapsprov och körprov måste vara godkända inom giltighetstiden två månader – annars måste nya avgifter betalas och båda proven göras om.

Om kunskapsprovet eller körprovet inte är godkänt, erbjuds du ett omprov mot ny avgift inom giltighetstiden två månader. Detta under förutsättning att båda proven gjorts inom en period av två veckor och att omprovet bokas senast tre dagar efter genomfört körprov. Omprov kan endast bokas när både kunskapsprovet och körprovet är genomförda.

Kunskapsprov

Du gör provet på en dator.

På www.korkortsportalen.se kan du se en film om hur kunskapsprovet går till. Här kan du även på en demoversion testa hur kunskapsprovet går till. Frågorna är

av samma typ men inte desamma som frågorna i det riktiga provet.

Provet för behörigheterna AM, A, A1 och B omfattar 65 frågor (plus fem testfrågor) och du har 50 minuter på dig. För att provet ska bli godkänt ska du ha svarat rätt på minst 52 frågor. Frågorna i kunskapsprovet fördelas på fem områden: fordonskännedom/manövrering, miljö, trafiksäkerhet, trafikregler och personliga förutsättningar. Du får veta direkt om kunskapsprovet är godkänt när du avslutat det.

Ljudsatt prov

Kunskapsprovet finns med ljud på svenska, så att du kan lyssna på provet. Detta alternativ kan du välja vid provtillfället och du behöver inte ansöka om att få använda ljud inom ordinarie provtid.

Anpassade kunskapsprov

Om du har svårt för att läsa kan du ansöka om förlängd provtid, muntligt prov eller prov med tolk. Provet för behörighet B finns översatt till tolv språk. Om du inte kan läsa något av dessa språk och

inte heller talar och förstår svenska får du göra prov för behörigheterna AM, A1, A, B och BE med hjälp av tolk. Om du har påtagliga lässvårigheter eller är allvarligt hörselskadad får du göra muntligt prov för samtliga körkortsbehörigheter, med eller utan teckenspråkstolk. Om du har lindrigare lässvårigheter kan du få förlängd provtid. Ansökan ska göras på en blankett och en intygsgivare ska beskriva varför du har behov av anpassat prov. Ansökan måste vara beviljad innan du beställer tid för anpassat prov.

Ansökningsblanketten och mer information finns på www.korkortsportalen.se. Du kan även kontakta din trafikskola eller Trafikverkets kundtjänst för förarprov på 0771-17 18 19.

Körprov

Vid körprovet ska du visa att du kan hantera fordonet i trafiken och att du kan köra med gott omdöme på ett trafiksäkert sätt. Körprovet är en kontroll av att du har de färdigheter som krävs för att få köra i trafiken.

Vid körprov för personbil och motorcykel ställs krav på fordonet som används (se nedan).

Personbil

Körprov för behörighet B ska göras i en svenskregistrerad personbil med totalvikt som inte överstiger 3 500 kg eller i en lätt lastbil. Fordonets tjänstevikt får inte heller understiga 1 000 kg. Bilen ska kunna köras i minst 100 km/tim och den ska vara utrustad med

- dubbelkommando för färdbromsen
- extra invändig backspegel för passageraren i framsätet
- nackskydd på framsätena
- godkända bilbälten av trepunktstyp i framsätena

Bilen ska vara utrustad med kopplingspedal och växlas manuellt, om provet inte avser körkort med villkor om begränsning till automatväxlad bil. Med automatiskt växlad bil avses en bil utan kopplingspedal där växling sker automatiskt.

Om anmälan till provet skett genom en trafikskola, används vanligtvis skolans

bil. Annars kan du göra provet i en av Trafikverkets bilar till självkostnadspris. För att få använda egen bil vid provet krävs det att den utrustas med dubbelkommando samt går igenom en begränsad registreringsbesiktning.

"På www.korkortsportalen.se kan du se en film om hur körprovet för behörighet B går till. Där finns även broschyren "Presentation av körprov B" som beskriver hur körprovet är upplagt och vad det kan innehålla."

Motorcykel

Motorcykeln ska uppfylla följande krav för de olika behörigheterna:

Behörighet A (*obegränsad effekt*)

Från den 1 april 2011 ska provfordonet ha en cylindervolym på minst 595 cm³ och en motoreffekt på minst 40 kW. Tidigare regler för provfordonet gäller också, men under en övergångsperiod. Det innebär att du fram till den 18 januari 2013 även kan välja att använda ett provfordon som har

en cylindervolym på minst 700 cm³ och en motoreffekt på minst 35 kW.

Behörighet A (*begränsad effekt*)

Provfordonet ska ha en cylindervolym på minst 375 cm³ och en motoreffekt på högst 25 kW. Förhållandet mellan effekt och tjänstevikt får vara högst 0,16 kW/kg.

Behörighet A1

Från den 1 april 2011 ska provfordonet ha cylindervolym på minst 120 cm³ och högst 125 cm³ samt en motoreffekt på högst 11 kW. Förhållandet mellan effekt och tjänstevikt får vara högst 0,1 kW/kg. Tidigare regler för provfordonet gäller också, men under en övergångsperiod. Det innebär att du vid prov för A1 fram till den 18 januari 2013 kan använda ett provfordon som inte uppfyller kravet på förhållandet mellan effekt och tjänstevikt.

Om du ska göra körprov med motorcykel, ska du ha skyddskläder och ryggskydd som är avsedda för motorcykelkörning. Om du inte har integralhjälm (heltäck-

ande), måste du dessutom ha skyddsglasögon. Stövlar och handskar ska vara av kraftigt material. Utrustningen ska vara fri från skador.

Så här går körprovet till

Före provet ska du visa godtagbar och giltig identitetshandling, se sidan 11. Vid prov för behörighet A1 eller A ska du dessutom visa motorcykelns senaste registreringsbevis. Provet börjar med att du får göra en säkerhetskontroll. För behörighet A1 och A ska du sedan göra ett särskilt manöverprov, se sidan 18.

Detta bedöms i körprovet

Trafikinspektören gör en helhetsbedömning av din körning. Stor vikt läggs vid din riskmedvetenhet i trafiken. Du ska visa att du kan hantera fordonet i trafiken och att du kan köra med gott omdöme på ett trafiksäkert sätt. Körprovet är en kontroll av att du har de färdigheter som krävs för att få köra i trafiken.

Körprovet bygger på en kursplan som är speciellt framtagen för den körkortsbe-

hörighet du ansöker om att få. Kursplanen förklarar vilken inriktning och vilka mål som utbildningen har. Den förklarar också vad körkortsutbildningen ska leda till och beskriver vad du ska kunna efter utbildningen. När du gör körprovet kommer din körning att bedömas utifrån kursplanen. Trafikinspektören utgår från fyra kompetensområden vid sin helhetsbedömning av din körning:

1. Fordonskännedom och manövrering

Om du har god kännedom om hur bilen fungerar och kan manövrera den utan att behöva tänka på vad du gör, ökar din möjlighet att köra den på ett trafiksäkert sätt. Du ska kunna samordna dina rörelser när du hanterar gas, koppling, broms och ratt så att körningen blir mjuk och behaglig. Det vanligaste är att inspektören observerar och bedömer

- körställning
- säkerhetskontroll
- krypkörning
- upp- och nedväxling
- start i lutning

- bromsning
- backning
- parkering
- användande av bilens reglage.

2. Miljö och sparsam körning

Ditt körsätt påverkar bilens bränsleförbrukning och därmed även i hög grad miljön och människan. Med ett sparsamt körsätt bidrar du till att utsläppen av skadliga ämnen minskas. Det vanligaste är att inspektören observerar och bedömer hur du utför följande:

- tomgångskörning
- start och acceleration
- val av växel
- motorbromsning
- framförhållning.

3. Trafikregler och tillämpning

Det finns många trafikregler som är av stor betydelse för att trafiken ska fungera. Om de inte tillämpas på ett bra sätt, försämrar trafiksäkerheten och framkomligheten betydligt. Det vanligaste är att inspektören observerar och bedömer hur

du tillämpar följande regler:

- hastighetsregler
- väjningsregler
- placeringsregler
- regler för teckengivning.

4. Trafiksäkerhet och beteende

Det krävs av dig som bilförare att du planerar din körning flera steg framåt. För att klara av det måste du veta hur du ska använda din uppmärksamhet. Du ska köra på ett sådant sätt att du naturligt och realistiskt visar att du är medveten om de risker som finns i trafiken. Det vanligaste är att inspektören observerar och bedömer hur du utför följande:

- uppmärksamhetsrutiner, det vill säga hur, var och när du använder din uppmärksamhet
- framförhållning
- samspel med andra trafikanter
- säkerhetsmarginaler
- handlingsberedskap.

En mer detaljerad presentation av körprovet hittar du på www.korkortsportalen.se

Efter provet

Godkänt eller inte godkänt prov

Direkt efter körningen talar trafikinspektören om ifall provet är godkänt eller inte. Om provet inte är godkänt får du veta varför, och du får en kopia på ditt förarprovsprotokoll. Där framgår det vilka brister din körning hade. Gå igenom det tillsammans med din utbildare, så att ni kan öva på de momenten innan du gör ett nytt prov mot en ny avgift.

Bevis om körkort och grundhandling

När körningen är godkänd, får du ett ”bevis om körkort” som du ska ha med dig när du kör. Du ska dessutom ha med dig en handling som styrker din identitet. Beviset gäller som körkort i Sverige tills du har fått det riktiga körkortet, dock längst ett år. Om du inte har fotograferat dig på ett

förarprovskontor, får du inom cirka en vecka en så kallad grundhandling med posten. På den klistrar du ditt foto och skriver din namnteckning och skickar sedan tillbaka den till Transportstyrelsen.

VIKTIGT

Grundhandlingen måste komma till Transportstyrelsen inom ett år efter det godkända körprovet – annars förlorar du rätten att få det riktiga körkortet och att få köra! Du måste då göra om både kunskapsprov och körprov.

När körkortet är tillverkat kommer det inom fem arbetsdagar i ett rekommenderat brev, som du måste hämta ut personligen. Transportstyrelsen skickar ett inbetalningskort för körkortstillverkningen och för fotograferingen (om du fotograferat dig på ett förarprovskontor).

Är du permanent bosatt i Sverige?

Du får göra körprovet bara om du

- är permanent bosatt i Sverige *eller*
- studerar här sedan minst 185 dagar.

Detta ska du visa genom intyg.

Mer information finns på

www.korkortsportalen.se

Körkort får inte utfärdas för den som redan har ett körkort som är utfärdat i en annan EES-stat, se sidan 5. I samband med förarprovet får du därför intyga att du uppfyller detta krav.

Körkort på prov i två år

Alla nyblivna körkortstagare i Sverige får en prøvotid på två år. Prövotid innebär att du måste göra ett nytt förarprov (både kunskapsprov och körprov) för att få ett nytt körkort, om du gör dig skyldig till någon förseelse som leder till att körkortet återkallas under denna period på två år. Det gäller oavsett hur kort spärrtiden (återkallelsetiden) är. Prövotid gäller inte för körkort behörighet AM (moped). Läs mer om återkallat körkort på sidan 20.

Särskilt manöverprov för motorcykel

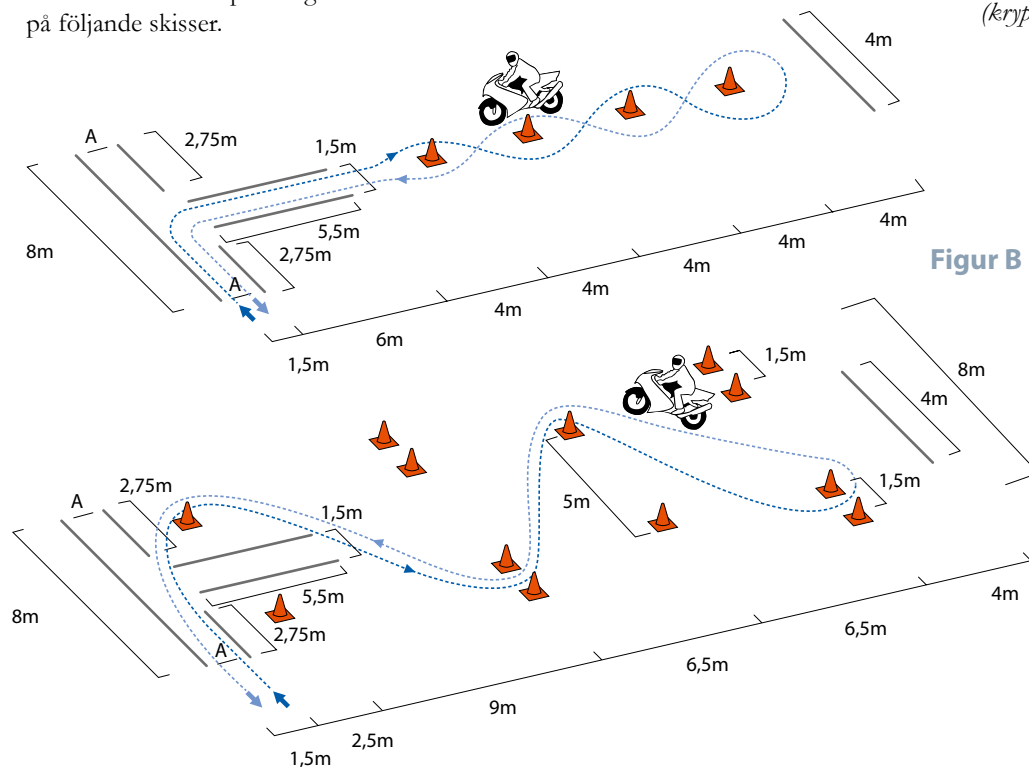
Vid körprov för motorcykel ska du också göra ett manöverprov som består av tre delar. Hur manöverprovet går till ser du på följande skisser.

Lågfartsdel

Trafikinspektören avgör om provet ska utföras enligt figur A eller B och om starten ska påbörjas från vänster eller höger. Hastigheten ska regleras med kopplingen (*krypkörning*).

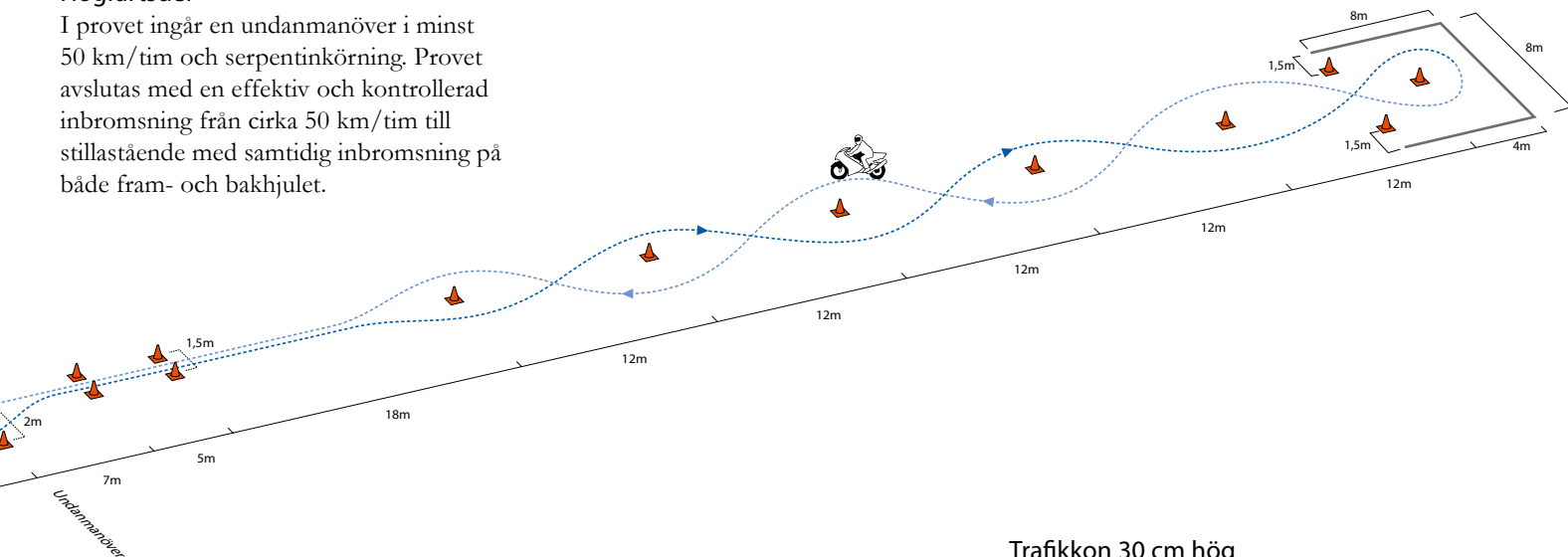
Figur A

Figur B

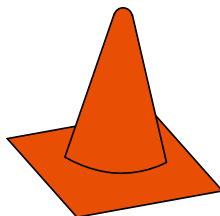
Högfartsdel

I provet ingår en undanmanöver i minst 50 km/tim och serpentinkörning. Provet avslutas med en effektiv och kontrollerad inbromsning från cirka 50 km/tim till stillastående med samtidig inbromsning på både fram- och bakhjulet.

Bromsning

Manöverprovet avslutas med effektiv och kontrollerad inbromsning från hastigheterna 70 km/tim och 90 km/tim till stillastående med samtidig bromsning på både fram- och bakhjul.

Trafikkon 30 cm hög

Trafikinspektören avgör om undanmanövern ska göras åt vänster eller höger. Körning genom serpentinbanan får genomföras med början antingen till höger om första konen och med returkörning till vänster om serpentinbanan i färdriktningen räknat, eller tvärt om.

Förnya körkortet

Periodisk förnyelse

Körkortet ska förnyas senast tio år efter utfärdandet. Transportstyrelsen skickar en så kallad grundhandling för förnyelsen i god tid före tioårsgränsen. Handlingen sänds till den folkbokföringsadress i Sverige som finns i vägtrafikregistret. Om du inte har fått handlingar för förnyelse av körkortet när cirka en månad återstår till den tidpunkt då körkortet ska ha förnyats (står på körkortet), bör du på eget initiativ ansöka om förnyelse. Det kan du göra genom att ringa till Transportstyrelsens kundtjänst för körkort på 0771-81 81 81.

Om du ändrar namn eller personnummer, sänder Transportstyrelsen automatiskt över handlingar för förnyelse.

Fotot på körkortet

När du ska förnya ditt körkort kan du välja att fotografera dig på något av Trafikverkets förarprovskontor eller skicka in ett fotografi som du har fäst på ansökningsblanketten (grundhandlingen).

Annan förnyelse

Om du tappat bort ditt körkort eller det har blivit förstört eller skadat så att det inte längre är användbart, ska du ansöka om förnyelse av körkortet. (Se ovan under Periodisk förnyelse.) Detsamma gäller för traktorkort. Du kan även ansöka om förnyelse på www.korkortsportalen.se

Om ett förlustanmält körkort eller traktorkort kommer till rätta, ska det genast skickas till Transportstyrelsen.

Återkallat körkort

Körkortet kan återkallas

Transportstyrelsen kan återkalla ett körkort på följande grunder:

1. Rattfylleri, grovt rattfylleri eller grov vårdslöshet i trafik
2. Smitning från trafikolycksplats
3. Upprepade trafikförseelser, dock minst tre under en tvåårsperiod
4. Brott mot någon viktig trafikregel, till exempel fortkörning, rödljuskörning, stoppliktsförseelse, omkörning vid

övergångsställe, olovlig körning eller vårdslöshet i trafik

5. Opålitlighet vad gäller nykterhet

6. Allmän brottslighet

7. Sjukdom

8. Underlåtenhet att följa föreläggande om läkarintyg eller förarprov

Ett körkort kan återkallas tills vidare om det på sannolika skäl kan antas att det kommer att återkallas vid Transportstyrelsens slutliga prövning. Vid återkallelse enligt punkt 1-6 fastställs en spärrtid på lägst en månad och högst tre år. Vid grovt rattfylleri eller grov vårdslöshet i trafik ska spärrtiden vara lägst ett år. Vid avslag på ansökan om körkortstillstånd beslutas också om en spärrtid – under den får man inte avlägga förarprov.

Nytt körkort efter återkallelse

Det krävs i regel körkortstillstånd för nytt körkort både efter återkallelse tills vidare och efter slutligt beslut om återkallelse.

Undantaget är återkallelse enligt punkt 2-4, om spärrtiden inte är längre än ett år. Körkortstillstånd kan sökas redan när det återstår sex månader av spärrtiden, men ansökan prövas tidigast två månader före spärrtidens slut.

Om spärrtiden är längre än ett år, krävs alltid godkänt förarprov, det vill säga både kunskaps- och körprov, innan ett körkort kan utfärdas. Samma sak gäller vid kortare återkallelsetider, om körkortet har återkallats på grund av en händelse under den tvååriga provtiden. Även i andra fall kan det krävas förarprov. Ett återkallat körkort kan aldrig återfå sin giltighet, även om körkortet skulle finnas kvar.

Den som ska göra ett nytt förarprov efter återkallelse måste ha en genomförd och giltig riskutbildning (nytt från den 1 april 2009).

Körkortsinnehavare som fått körkortet återkallat på grund av rattfylleri kan ansöka om att få installera alkolås i det fordon som ska köras, enligt lagen om försöksverksamhet med villkorlig kör-

kortsåterkallelse.

Om det finns särskilda skäl kan körkortsinnehavaren få en varning i stället för att få körkortet återkallat. Varningen finns kvar i vägtrafikregistret i fem år och kan innebära en strängare bedömning vid en ny prövning av körkortsinnehavet. Transportstyrelsen kan lämna mer information om återkallelse av körkort.

Förlänga giltigheten för behörigheterna C, CE, D eller DE

För att få behålla så kallade högre behörigheter måste man ansöka om förlängning hos Transportstyrelsen innan man fyller 45 år, dock tidigast ett år innan behörigheten eller behörigheterna blir ogiltiga. Transportstyrelsen skickar ut handlingar när det är aktuellt att ansöka. Med ansökan, som måste ha kommit in till Transportstyrelsen före 45-årsdagen, ska man bifoga ett läkarintyg som visar att de medicinska kraven som ställs för att behålla behörigheten är uppfyllda.

Efter Transportstyrelsens beslut får man en grundhandling för förnyelse av körkortet. Om man inte vill behålla den högre behörigheten, behöver man inte skicka in ansökan till Transportstyrelsen. Behörigheten blir då automatiskt ogiltig och en grundhandling för förnyelse av körkortet med återstående behörigheter skickas ut. Om en högre behörighet har blivit ogiltig, kan man återfå den om man ansöker om körkortstillstånd hos Transportstyrelsen och får ansökan beviljad.

Utländskt körkort i Sverige

Giltighet

Den som ska köra ett motordrivet fordon i Sverige måste ha ett giltigt nationellt körkort. Det räcker alltså inte enbart med ett internationellt körkort.

Ett utländskt körkort som är utfärdat i en annan stat inom EES-området (se sidan 5) gäller i Sverige på samma sätt som i det land körkortet utfärdats i oavsett hur länge innehavaren varit bosatt här. Om innehavaren av ett sådant körkort

är permanent bosatt i Sverige, får det körkortet bytas till ett likvärdigt svenskt körkort. Det finns inget krav på att ett utbyte måste ske. Men man bör ansöka om utbyte i god tid innan giltighetstiden på körkortet löper ut.

Körkort som är utfärdade i stater utanför EES-området gäller inte i Sverige om innehavaren är folkbokförd i Sverige sedan mer än ett år.

Ett utländskt körkort gäller inte i Sverige

- om det är ogiltigt i den stat där det har utfärdats
 - om Transportstyrelsen har förklarat det ogiltigt
 - om det har bytts ut mot ett svenskt körkort
- eller*
- om innehavaren också har ett svenskt körkort som är omhändertaget eller återkallat.

Ett utländskt körkort ger inte rätt att köra bil innan innehavaren har fyllt 18 år.

Utbyte av utländskt körkort

Ett körkort som är utfärdat i en annan stat inom EES-området (se sidan 5) eller i Schweiz eller Japan får bytas ut mot ett likvärdigt svenskt körkort under förutsättning att körkortet är giltigt i Sverige. Om det gäller körkort utfärdat i Schweiz eller Japan, måste ansökan om utbyte göras inom ett år från det att innehavaren blev folkbokförd i Sverige. Körkort som är utfärdade i andra länder kan inte bytas till svenska körkort.

Du kan beställa blankett för att ansöka om utbyte av utländskt körkort på **www.korkortsportalen.se** eller genom att kontakta Transportstyrelsens kundtjänst för körkort på 0771-81 81 81. Transportstyrelsen får i särskilda fall medge undantag från bestämmelserna om utländska körkort, om det kan ske utan fara för trafiksäkerheten.

Internationellt körkort

Den som har ett giltigt svenskt körkort kan få ett internationellt körkort utfärdat.

Sådana utfärdas av

- Försvarets Motorklubb
- Kungliga Automobil Klubben (KAK)
- Motorförarnas Helykterhetsförbund (MHF)
- Motormännens Riksförbund (M)
- OK Förlaget AB
- Sveriges MotorCyklister (SMC)
- Caravan Club of Sweden.

Internationellt körkort rekommenderas för den som ska köra fordon i länder utanför EES-området, se sidan 5.

Avgifter

Den som ansöker om körkortstillstånd och ska avlägga förarprov ska betala följande avgifter:

Körkortstillstånd 220 kr

Körkortstillstånd efter återkallelse 1670 kr
Kunskapsprov/omprov, säkerhetskontroll och funktionsbeskrivning

- normaltassa 220 kr

- kvälls- och helgtassa 290 kr

Körprov för behörigheterna B, C, D, taxiförarlegitimation samt för tillträde till trafik- eller motorcykelläroarbildning

- normaltassa 700 kr

- kvälls- och helgtassa 940 kr

Körprov för övriga behörigheter

- normaltassa 1 500 kr

- kvälls- och helgtassa 1 950 kr

Tillverkning av körkort 150 kr

Fotografering vid Trafikverkets förarprovskontor 80 kr

Introduktionsutbildning

- avgiften avgörs av varje utbildare och kan därför variera

Den bil som du använder vid ditt körprov måste ha dubbelkommando (pedaler även på passagerarsidan). En sådan bil kan Trafikverket tillhandahålla mot en avgift på 400 kronor.

Normaltassa tas ut för prov som äger rum vardagar kl. 07.30-18.00. Övrig tid tas kvälls- och helgtassa ut.

Exempel: Avgifterna för ett körkort med behörighet B blir således $220 + 220 + 700 + 150 + 80 = 1\,370$ kronor. (Till detta kommer kostnaderna för själva förarutbildningen.)

Kostnaden för tioårsförnyelse och vid förlust av körkort är 150 kronor och för förlängning av högre behörigheter i körkortet $315 + 150 = 465$ kronor.

Bestämmelser om avgifter för körkort och förarprov finns i förordningen (2010:1578) om provavgifter och i Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2010:186) om avgifter inom vägtrafikområdet.

Trafikverkets förarprovskontor

På Trafikverkets förarprovskontor gör du kunskapsprov och körprov för körkort och taxiförarlegitimation och kunskapsprov för traktorkort, trafiktillstånd och yrkeskompetensbevis.

Trafikverkets förarprovskontor finns på följande orter:

Borås
Eskilstuna
Falun
Gävle
Göteborg (Mölndal och Hisingen)
Halmstad
Helsingborg
Jönköping
Kalmar
Karlskrona
Karlstad
Kristianstad
Linköping
Luleå

Malmö
Skellefteå
Skövde
Stockholm (City*, Farsta**, Jakobsberg**, Sollentuna**, Södertälje**)
Sundsvall
Umeå
Uppsala
Visby
Vänersborg
Västerås
Växjö
Örebro
Örnsköldsvik
Östersund

* Ej körprov.

** Enbart körprov, ingen fotografering till körkort.

Adresser med vägbeskrivningar och öppettider till Trafikverkets förarprovskontor hittar du på www.korkortsportalen.se eller genom att kontakta Trafikverkets kundtjänst för förarprov på 0771-17 18 19.

Här finns även information om tider för eventuell lunchstängning samt tillfälliga datum då kontoren är stängda.

Mottagningsorter

Du kan även göra prov på något av förarprovskontorens mottagningsorter vissa dagar i veckan. På dessa orter kan du göra körprov (vissa behörigheter) och på en del orter kan du även göra ditt kunskapsprov.

En förteckning över förarprovskontorens mottagningsorter finns på www.korkortsportalen.se

**körkorts
portalen**

**Du kan boka tid för kunskapsprov och körprov på
www.korkortsportalen.se eller genom att kontakta
Trafikverkets kundtjänst för förarprov på 0771-17 18 19.**

**På Körkortsportalen finns all information
om körkort samlad:**

www.korkortsportalen.se

